

Välinehuollon ulkoistaminen etenee

Asiakas ei tingi laadusta

➤ Välinehuollon keskittäminen ja ulkoistaminen ovat julkisen terveydenhuollon suurissa yksiköissä jo arkipäivää, mutta yksityissektori empii vielä. Yksi ulkoistamisen edelläkävijöistä on Mehiläisen uusi lääkärikeskus ja työterveysasema Helsingin Itäkeskuksessa. Sen yhteistyökumppanina on Suomen Välinehuolto.

- Oma välinehuolto olisi vaatinut investointeja ja rekrytointeja, mutta aivan uutena yksikkönä emme halunneet vielä mennä niihin. Toisaalta juuri se, että aloitimme lääkäriaseman tyhjästä, antoi meille mahdollisuuden miettiä ennakkoluulottomasti toimintatapojamme ja niiden vaihtoehtoja, kertoo yksikön johtaja **Kristiina Aalto**.

Itäkeskuksen Mehiläisessä tehdään pieniä kirurgisia toimenpiteitä, mutta leikkauslitoimintaa tai hammashoitoa siellä ei toistaiseksi ole. Kristiina Aalto huomauttaa, että olipa välinehuollon tarve suuri tai pieni, kyseessä on ammattitaitoa ja huolellisuutta vaativa tehtävä, johon voidaan kelpuuttaa vain parhaat osaajat.

- Meille palvelun tasalaatuisuus oli tärkeä tavoite ja siksi aivan ehdoton vaatimus oli, että yhteistyökumppanillamme on laatusertifikaatti ja sehän Suomen Välinehuollolla on.

Itäkeskuksen Mehiläisessä on oltu hyvin tyytyväisiä palveluun ja Aalto kiittää eritoten Suomen Välinehuollon joustavuutta. Sitä on löytynyt muun muassa silloin, kun aikatauluja on pitänyt tiivistää.

Pulmana vanheneva laitekanta

Siinä missä Itäkeskuksen Mehiläisessä tilat kiiltelevät vielä uutuuttaan, perusturvakuntayhtymä Karviaisessa alkoi näkyä, että kansanterveystyötä on takana melkoinen määrä. Karviaisen välinehuolto kärsi vanhenevista pesukoneista ja autoklaaveista, ja välinehuoltotilatkin alkoivat olla remonttikunnossa. Nämä rahareitit eivät kuitenkaan olleet ainoita syitä sille, että Karviaisen laitehuolto ulkoistettiin syksyllä 2011.

- Meillä toimittiin aiemmin niin, että lähes kaikissa terveydenhuollon yksiköis-

sämme hoitajat tekivät välinehuolto oman toimensa ohessa. Laskimme, että hammashoitajilla meni siihen 2,5 tuntia päivässä, mikä oli tietysti pois potilastyöstä. Halusimme, että hoitajat saisivat täysipainoisemmin käyttää työaikansa hoitotyöhön, kertoo Karviaisen työikäisten terveyspalvelupäällikkö **Minna Luoto**.

Karviaisen kuntayhtymän muodostavat Karkkila, Nummela ja Nummi-Pusula. Yhtymän alueella toimii kymmenkunta pienehköä terveydenhuollon yksikköä. Vain yhdellä niistä, Nummelan pääterveysasemalla, on työskennellyt yksi täysipäiväinen välinehuoltaja.

- Eniten huollettavaa välineistöä tuottaa hammashoito, jonka osuus välinehuollosta on noin 70 prosenttia.

Ei ainakaan kalliimpaa

Minna Luoto kertoo, että Karviaisen välinehuollon vaihtoehtoja pohdittiin tarkkaan. Yhtymässä laskettiin, että pelkästään loppuun kuluneiden desinfiomis- ja sterilointilaitteiden korvaaminen uusilla olisi maksanut kuntayhtymälle vuonna 2011 yli 100 000 euroa. Päälle olisivat tulleet reistailevien laitteiden korjaukset ja huollot, jotka oli aina tilattava talon ulkopuolelta. Luoto myöntää, että huolta tunnettiin myös välinehuollon laadusta. Se oli pysynyt vielä yllä, mutta arvoitus oli, kuinka kauan vanhat laitteet pitäisivät pintansa.

- Oli vaikea arvioida, mitä merkitsee euroissa se, että hoitajat pääsevät nyt keskittymään omaan työhönsä. Siksi emme pystyneet laskemaan tarkasti sitä, kuinka paljon saisimme välinehuollon ulkoistamisesta säästöjä. Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, ettei ulkoistaminen voi olla ainakaan omaa toimintaa kalliimpaa, Minna Luoto selvittää. Yhtymässä arveltiin, että kun sekä lääkärit että hoitajat voivat paremmin keskittyä omiin tehtäviinsä, sen pitäisi ennen pitkää näkyä esimerkiksi hammashuollon jonotusaikojen lyhentymisenä.

Karviaisen välinehuollosta tehtiin hankintalain mukainen kilpailutus, jossa parhaan tarjouksen teki Suomen Välinehuolto. Yhteistyö on Minna Luodon mukaan sujunut lyhyen käynnistys- ja hienosäätövaiheen jälkeen hyvin.

Käytetyt instrumentit noudetaan Karviaisen toimipisteistä päivittäin, ja kun työt aamulla alkavat, puhtaata välineet odottavat tekijöitään.

- Täytyy sanoa, että niistä näkyy se, että homman hoitavat nyt isot ja tehokkaat koneet. Olivathan instrumenttimme puhtaita ennenkin, mutta nyt ne suoraan saadaan säihkyvät, Minna Luoto naurahtaa.

Tuplasettejä ei tarvita

Suomen Välinehuollon toimitusjohtaja **Milla Heyno** kertoo, että sekä yksityisen että julkisen terveydenhuollon yksiköissä välinehuollon ulkoistaminen herättää samoja kysymyksiä.

- Ykkönen niistä on se, että onko aikataulu sellainen, että heillä riittävät instrumentit. Vastaan, että kyllä riittävät, kenenkään ei tarvitse sen takia hankkia tuplamääriä instrumentteja, Heyno vakuuttaa. Hän kertoo, että nopeimmillaan instrumentit käsitellään niin, että ne ovat 4 - 5 tuntia sisääntulon jälkeen matkalla takaisin ”kotiin”.

Toinen toimeksiantajien tavallisista huolista on, että omat instrumentit sekoittuvat muiden vastaaviin. Milla Heynon mukaan sisään tulevat erät kuitenkin käsitellään aina omina kokonaisuuksinaan, minkä lisäksi ne merkitään väritunnisteilla. Pesukoneista ja autoklaaveista täytetään erityiset kuormakirjat, joten Välinehuollon henkilökunta on koko ajan selvillä, missä vaiheessa kukin instrumenttiera on.

Kustannustehokkuus on välinehuolto-palvelua tarjoavan yrityksen tärkeä argumentti asiakkaalle, mutta Heyno sanoo, ettei se riitä. Hän painottaa, että alaan erikoistuneen yrityksen vahvuuksia ovat lisäksi koulutetut työntekijät, EU-säännösten asiantuntemus sekä seuranta ja nykyvaatimuksia vastaavat laitteet. Vasta niistä yhdessä syntyy korkeaa ja kestävää laatua.

- Yksi hienoimpia asioita meillä on työntekijöidemme ammattilypeys. He eivät päästä käsistään mitään sellaista, mihin he eivät itse ole täysin tyytyväisiä.

Suomen Välinehuollolla on toimipisteet sekä Helsingissä että Kaarinassa Varsinais-Suomessa.

Liisa Koivula